

Fan nosa els presos?

«Presos 'sí' o 'no' no hauria de ser el debat. Ho hauria de ser quina plataforma reivindicativa conjunta entorn l'autodeterminació i l'amnistia presenta el sobiranisme i com millora resultats»

La repetició de les eleccions espanyoles el 10 de novembre obliga els partits a reobrir el debat de les llistes electorals, sobre com es presenten a les eleccions i per a què. La discussió, lògicament, també es viu a les forces independentistes. A l'abril, Junts per Catalunya i ERC van optar per situar presos -o els seus familiars i advocats- en llocs preeminents a les candidatures al Congrés. Ara, la majoria de partits opta per repetir llistes i caps de cartell.

En l'independentisme hi ha, però, una certa controvèrsia. En primer lloc perquè les direccions esperen (així ho han anunciat des del Tribunal Suprem) la sentència de l'1-O per la primera quinzena d'octubre. Oriol Junqueras, Raül Romeva, Jordi Sànchez, Josep Rull i Jordi Turull podrien ser de nou inclosos a les llistes però les previsions amb un mínim realisme donen per fet que seran inhabilitats. Aquesta nova legislatura no podran, doncs, fer de diputats. Tothom sabia que tampoc ho podrien fer a la que dilluns acaba.

Si són inhabilitats, hauran de ser substituïts a les llistes, sempre que l'independentisme no vulgui entrar al joc d'una desobediència estèril que el deixaria sense presència política al Congrés. Fins que això no passi, ERC seguirà presentant Oriol Junqueras i Raül Romeva. Ells hi volen ser i el partit vol que hi siguin

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/187651/junqueras/vol/tornar/ser/candidat/erc/10-n>) i, atès el grau de popularitat del líder d'ERC, els convé molt que hi sigui si volen tornar a guanyar. A Junts per Catalunya és on hi ha, en aquest aspecte, un punt de fuga. La portaveu a Madrid, Laura Borràs, va qüestionar dijous

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/187597/borras/creu/seria/millor/presos/no/formessin/part/llista/jxcat/10-n>) que els presos haguessin d'anar a les llistes i va afirmar que, atesa la inhabilitació que els ve, "millor que no hi fossin". Tot seguit, i a la vista que podia ferir més d'una i de dues sensibilitats, va matisar les seves paraules.

És, però, evident que hi ha un corrent de fons, que s'expressa en entorns polítics i mediàtics de Junts per Catalunya, que qüestionen permanentment la presència i el rol polític dels presos independentistes. Aquesta pulsó parteix de la base que els presos, en tant que "segrestats per l'Estat", estan condicionats i que la seva reclusió física és també política i d'opinió. Volen fer creure que les seves accions i opinions només s'expliquen a partir de l'interès personal (que disculpen perquè, és clar, tots som humans) per alleugerir la seva situació, sigui amb beneficis penitenciaris o indults pactats de sotamà. Tant li fa que alguns d'ells hagin estat clars en el sentit que no acceptaran mesures de gràcia

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/187658/cuixart/avisa/complira/tota/pena/imposi/suprem>) i que, si de cas, el que cal és una llei d'amnistia que despenalitz

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/185678/sector/erc/advoca/eleccions/immediates/govern/inclogui/comuns>) de forma pública l'exercici de l'autodeterminació i no mesures arbitràries.

La voluntat d'arraconar els presos de l'escena política s'explica també per interessos de partit, d'aquells que en teoria no existeixen quan s'afirma prioritzar la unitat a la lluita per l'hegemonia, intrínseca a qualsevol ecosistema polític. Junqueras fa i vol seguir fent política (i per ara no li va malament) i Cuixart té un gran ressò i recorregut cada cop que es pronuncia, més encara amb una organització de la potència i la legitimitat d'Òmnium al darrere. Tots dos acaben de ser reelegits en les seves responsabilitats orgàniques i seguiran exercint-les. La seva presència, lògicament, eclipsa o impedeix divinitzar altres lideratges, ja siguin de l'actual Govern -on és innegable que s'hi fa una acció política condicionada per l'espasa de Damocles del 155 i on cada

dia afloren noves contradiccions (<https://t.co/SpfFXuSIOf?amp=1>) - o de l'exili, que viu pendent que el Suprem reactivi l'euroordre per extradir-los quan hi hagi sentència i de no trepitjar l'ull de poll al país d'acollida.

En el cas de Junts per Catalunya s'hi afegeix la circumstància que, durant aquests mesos de bloqueig polític, Borràs -afí als presidents Torra i Puigdemont- ha expressat opinions diferents de les de Jordi Sánchez (<https://www.naciodigital.cat/noticia/178421/jordi/sanchez/unilateralitat/no/es/cap/objectiu/no/frivolitzem>), cap de llista a l'abril i líder de la Crida. Un càrrec, aquest darrer, que sí que seria políticament compatible amb la presó. Ell s'ha mostrat partidari d'estendre la mà als socialistes (<https://www.naciodigital.cat/noticia/186123/jxcat/reobre/porta/investir/sanchez/si/ofereix/espai/estable/dialeg/bilateral>) i d'explorar acords, en la mateixa línia que va projectar Quim Forn a Barcelona (<https://www.naciodigital.cat/noticia/181856/forn/defensa/assolir/grans/acords/ciutat/amb/psc/barcelona>).

Més enllà de les tensions internes als espais polítics (accentuats en el cas del postconvergent, que fa mesos que intenta concretar un projecte que uneixi JxCat, la Crida i el PDECat) no sembla una gran pensada deixar els presos fora de les llistes a les portes de la sentència del Suprem. La legítima protesta contra la solució repressiva ha d'anar acompanyada de l'acció política i institucional per tenir efectivitat. I l'independentisme necessita més força de la que tenia (i té) per tornar a dir que el conflicte català no es resol als tribunals ni amb càrregues policials i recuperar la iniciativa.

Les cares que millor ho expressen són les que, malgrat els errors, paguen un preu tan alt com injust com el de la presó o l'exili per haver defensat drets bàsics. Poques setmanes abans del 10-N i d'una sentència que limitarà drets presos "sí" o "no" no hauria de ser el debat. Tal vegada ho hauria de ser quina plataforma reivindicativa conjunta entorn l'autodeterminació i l'amnistia presenta el sobiranisme i com aconsegueix uns resultats millors que els del 28-A. Altrament, ho posaran molt fàcil al compacte bloc del 155, amb el que fins i tot flirteja Pablo Iglesias. El panorama no està per prescindir de res ni de ningú.